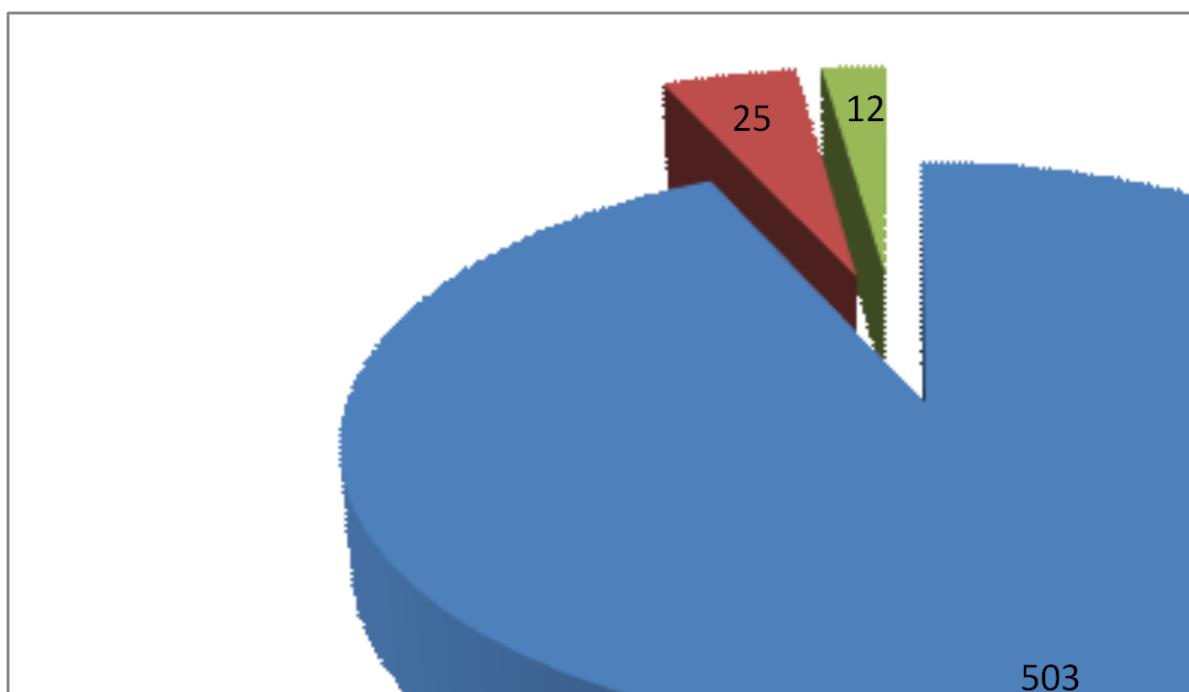

**Анализ на данните, получени от системата за бързо
предупреждение за храни и фуражи (RASFF)
за месец ноември 2020 г.**

Общият брой нотификации за месец ноември 2020 г. е 540. Сигналите в категория храни са най-много – 503, за фуражите – 25, а за материалите в контакт с храни – 12 (фиг.1).

Фиг. 1 Анализ на нотификациите по отношение на разпределението по групи:
храни, фуражи и материали в контакт с храни.

ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ НОТИФИКАЦИИ – 269 нотификации,
които се разпределят в следните категории:

Ядки, продукти от ядки и семена – 137 нотификации: наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в сусам от Индия (106), Холандия (10), Франция (3), Германия, Испания и Франция, в микс от семена от Холандия (4) и от Испания, в сусам от Холандия, използван за направата на бял тахан (2), сусам, използван за направата на различни

продукти от Холандия (2), в печени семена от Германия, в сусам от Италия, използван за направата на микс от семена, в сусам от Индия, използван за направата на блокчета мюсли от Германия; **афлатоксини** във фъстъци от Южна Африка, в шамфъстък от Испания и в бадеми също от Испания; **високи нива на морфин** в маково семе от Германия; **недекларирана соя** във фъстъчено масло от Полша и **изтегляне от пазара** на хумус и бял тахан от Испания.

Зърнени и тестени изделия – 31 нотификации: наличие на **неразрешената субстанция етиленов оксид** в сусам от Холандия, използван за направата на тестени изделия от Франция (2), в сусам, използван за направата на хляб и тестени изделия от Франция, в сусам от Индия, използван за направата на микс за печене от Холандия и от Франция, в сусам, използван за направата на хляб от САЩ, в сусам, използван за направата на тестени изделия от Испания, в пълнозърнеста питка от Холандия, в сусам, използван за направата на шоколадови бисквити от Франция, в микс от брашна от Германия, в черен сусам от Индия, в сусам, използван за направата на кифли от Франция, в пълнозърнести хлебни пръчици от Испания, в сусам от Индия, използван за направата на тестени изделия от Швеция, в сусам, използван за направата на свободен от глутен хляб от Индия, в сусам от Индия, използван за направата на хляб от Белгия, в сусам, използван за направата на брашно за кифли от Франция, в ръжен хрупкав хляб от Дания, в сусам от Индия, използван за направата на солени бисквити от Чехия и в хляб със сусам от Франция; **високи нива на цианид** в брашно от касава с неизвестен произход; **метални жици** в микс от брашна от Германия; **микробно замърсяване (дрожди, плесени и *Staphylococcus aureus*)** на продукти за торти също от Германия; **изтегляне от пазара** на сусамени бисквити от Франция, **поради възможна контаминация с етиленов оксид; недекларирана соя** в брашно със сирене и лук от Холандия; **високи нива на глутен** в свободна от глутен юфка от елда и сладки картофи от Китай; ***Listeria monocytogenes*** в палачинки с чили от Холандия; **недекларирана млечна съставка** в тестени сладки с покритие от шоколад от Германия; **деоксиниваленол** в пшеница от Чехия; **пластмасови частици** в бели ролца от Холандия и **скополамин** в царевича за пуканки също от Холандия.

Други хранителни продукти/смесени – 14 нотификации: наличие на неразрешената нова хранителна съставка никотин в свободни от тютюн никотинови торбички от Швеция (3), от Дания (2) и от Индия; наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в сусам от Индия, в бял тахан от Холандия, в сусам от Белгия, използван за направата на микс от семена, в микс за печене от Индия и в сусам от Дания, използван за направата на салати от Швеция; наличие на недекларирани яйце, мляко и целина във вегетариански мариновани филета от Холандия; *Salmonella* в замразени кнедли с пиле и сирене от Латвия и неправилно етикетиране на охладено сирене от соя от Франция.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 12 нотификации: *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в замразени цели гъски с вътрешности от Полша, в замразени пилешки черни дробове от Полша, в замразени пилешки гърди от Полша, в замразени пилешки бутчета от Полша, в замразени пилешки крила също от Полша, в охладено цяло пиле, бутчета и филета от Франция, в замразени пилешки разфасовки от Полша, в замразени пилешки котлети от Полша, в замразено птиче месо също от Полша и в охладено пилешко месо с вътрешности, добито от пилета отглеждани в Словакия и заклани в Полша; *Salmonella enterica ser. Agona* в замразен кебап за дюнери от Полша и *Salmonella enterica ser. Infantis* в замразено смляно пилешко месо от Литва.

Плодове и зеленчуци – 10 нотификации: високи нива на цианид в брашно от касава от Нигерия; недеклариран сулфит в пюре от ябълки и круши от Русия; недекларирана соя в боб от Холандия; циперметрин и наличие на неразрешените субстанции метаамидофос и ацефат в люти чушки от Нигерия; хлормекват в праскови от Белгия; високи нива на йод в сушени водорасли от Южна Корея; недекларирана горчица в мариновани нарязани краставици от Полша; стъклени частици в мариновани зеленчуци, съхранявани в стъклен буркан от Унгария; наличие на неразрешената субстанция дитиокарбамати в броколи от Холандия и тиофанат-метил и наличие на неразрешените субстанции хлорпирифос и карбендазим в лозови листа от Египет.

Месо и месни изделия (различни от птиче месо) – 9 нотификации: шигатоксин продуцираща *Escherichia coli* в говежди

бургер от Литва и в агнешки трупове от Белгия; *Listeria monocytogenes* в охладено чоризо от Испания и в охладен пастет от Белгия; **недекларирани ядки** в свински пастет също от Белгия; **високи нива над допустимите стойности на дексаметазон** в охладено говеждо месо от Италия; **хранителен взрив, по подозрение, че е предизвикан (*Salmonella Bovismorbificans*)** от сушени колбаси от Франция; **чуждо тяло (игла)** в охладени говежди месни рула от Ирландия и **недеклариран глутен** в кебап от Германия.

Риба и рибни продукти – 7 нотификации: **живак** в замразени стекове от риба меч от Испания, в охладена, пушена риба меч от Италия, в замразена риба меч от Испания и в риба тон от Испания; **хистамин и високи нива на Е 300 – аскорбинова киселина** в замразена риба тон от Виетнам; **стъклени фрагменти** в охладен хайвер от пастърва в стъклен буркан от Полша и **кадмий** в замразена сепия от Португалия.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 6 нотификации: **високи нива на *Escherichia coli*** в живи миди от Ирландия, Италия и от Франция; *Salmonella* в живи миди от Франция; **кадмий** в живи миди от Чили и **Diarrhoeic Shellfish Poisoning (DSP) токсини – окадаична киселина** в живи миди, използвани за консервиране от Португалия.

Материали в контакт с храни – 6 нотификации: **миграция на първични ароматни амини** от лъжици от Финландия, от найлонови лъжици от Хонг Конг и от лъжици за паста също от Хонг Конг; **миграция на формалдехид** от бамбукови купи от Китай; **миграция на арсен и кобалт** от декорирани керамични купи от Китай и **миграция на кобалт** от декорирани керамични купи също от Китай.

Супи, сосове и подправки – 6 нотификации: **недекларирана горчица** в кетчуп от Франция (2); **наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид** в тахан от Обединеното кралство и в сусам, използван за направата на ястие с водорасли от Испания; **недекларирана риба (аншоа)** и **неправилно етикетирание** на сос с трюфели от Италия и **наличие на олово и влошени органолептични характеристики (миризма и вкус)** и **високи нива на калай и желязо** в консервирани домати с доматен сос от Италия.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 4 нотификации: изтегляне от пазара на черен шоколад от Франция, със сусам с възможна контаминация на етиленов оксид; наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в сусам, използван за направата на шоколад с ядки от Франция; ентеротоксин продуциращ *Bacillus cereus* в какао на прах за деца от Германия и **недекларирана млечна съставка** в тъмен шоколад от Франция.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 4 нотификации: лактопротеин и **недекларирана млечна съставка** в хранителна добавка за деца от Канада; тетрахидроканабинол (THC) в CBD масло от Австрия; **кадмий** в свободен от глутен и лактоза продукт на оризова основа за бебета и малки деца от Полша и **неразрешено пускане на пазара (съдържа медицинският продукт панкреатин)** на хранителна добавка от Обединеното кралство.

Фуражни суровини – 4 нотификации: *Salmonella* в кучешки играчки за дъвчене от Полша; **високи нива на кобалт и непълно етикетиране** на пълноценен фураж за крави от Холандия; **високи нива на семена от амброзия (*Ambrosia spp.*)** в слънчогледови семки от Хърватия и **олово** в пълноценен фураж за телета и малки прасета от Франция.

Билки и подправки – 4 нотификации: пирилизидинови алкалоиди в кимион от Ливан и от Холандия; **наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид** в Тайландски микс от подправки от Швеция със сусам от Индия и **наличие на неразрешения оцветител Оранжев II** в сушени люти чушки от Камерун.

Мляко и млечни продукти – 4 нотификации: *Listeria monocytogenes* в козе сирене от Франция и в сирене бри също от Франция; **недекларирано яйце** в сирене от Белгия и **недостатъчна термична обработка** на УНТ мляко от Франция.

Сладкарски изделия – 3 нотификации: наличие на бадеми в покрити с шоколад кафеени зърна от Италия; **наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид** в сусамени семена, използвани при направата на сладки от Франция и **недеклариран лешник** в захаросани череши с шоколадено покритие от Италия.

Мазнини и масла – 2 нотификации: глицидилови естери в растително топено масло от Сирия и наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в сусамено масло от Германия.

Готови ястия и закуски – 2 нотификации: наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в сусам, използван при направата на замразени ястия и печива от Франция и **недекларирана млечна съставка** в протеинови блокчета за вегани от Швеция.

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация: *Vibrio parahaemolyticus* в замразени сурови скариди от Виетнам.

Яйца и яйчни продукти – 1 нотификация: следи от мляко в яйчен прах от Полша.

Сладоледи и десерти – 1 нотификация: **недеклариран** глютен в сладолед с вкус на карамел и кокос от Германия.

Вино – 1 нотификация: наличие на неразрешената субстанция **ипродион** във вино розе от САЩ.

През месец ноември 2020 г. при предупредителните нотификации най-често нотифицираната страна е Индия със 117 нотификации, следвана от Холандия с 29 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НЕДОПУСНАТ ВНОС - 124 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 56 нотификации: **афлатоксини** в сушени смокини от Турция (10); наличие на неразрешената субстанция **хлорпирифос-метил** в чушки от Турция (6) и портокали също от Турция; наличие на неразрешената субстанция **фенвалерат** в портокали от Турция (5) и в мандарини от Турция; **прохлораз** в мандарини от Турция (4); **хлорпирифос-метил** и **пиридабен** в чушки от Турция (3); **ацетамиприд** в грозде от Турция (2); **хлорталонил** в готу кола (*Centella asiatica*) (вид азиатски зеленчук) от Шри Ланка и в растението (*Alternanthera sessilis*) също от Шри Ланка; **пиридабен** в чушки от Турция; **флоникамид** в чушки от Турция; наличие на неразрешената субстанция **ометоат** в чушки от Турция; **високи нива на сулфит** в сушени кайсии от Турция; **есфенвалерат** в нарове от Турция; **пиридабен** и наличие на

неразрешената субстанция фенвалерат в портокали от Турция; делтаметрин в мандарини от Турция; наличие на неразрешената субстанция фенвалерат в чушки от Уганда; пиридабен, ацетамиприд и клотианидин в чушки от Турция; бупрофезин и наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос в портокали от Турция; хлорпирифос-метил, пиридабен и тау-флувалинат в чушки от Турция; неразрешено пускане на пазара на замразен плод (*Solanum sessiliflorum*) от Перу; наличие на неразрешените субстанции хлорпирифос и фенвалерат в портокали от Турция; циперметрин в чушки от Уганда; високи нива на оцветител Е 110 – Сънсет Жълто FCF в микс от сушени плодове от Пакистан; пиридабен и фостиазат в чушки от Турция; бупрофезин и ацетамиприд в нарове от Турция; прохлораз и наличие на неразрешените субстанции хлорпирифос и хлорпирифос-метил в портокали от Турция; пиридабен, ацетамиприд, форметанат и наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос-метил в чушки от Турция и пиримфос-метил, пиридабен, ацетамиприд, форметанат и наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос-метил в чушки от Турция.

Ядки, продукти от ядки и семена – 17 нотификации: афлатоксини в шамфъстък от САЩ (2), Турция и от Иран, във фъстъци от САЩ (2) и Нигерия, в лешници от Грузия, във фъстъчено масло от САЩ и във фъстъчен снакс от Нигерия; *Salmonella* в тахан от Египет и в борови ядки от Турция; наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в сусам от Индия и от Нигерия; високи нива на цианид в кайсиеви ядки от Турция; лешници от Грузия, заразени с ларви на насекоми и фумонизини във фъстъци от Аржентина.

Билки и подправки – 13 нотификации: афлатоксини в чили от Индия (3) и Шри Ланка; *Salmonella enterica ser. Kiambu* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Michigan* и *Salmonella enterica ser. Rubislaw* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Javiana* и *Salmonella enterica ser. Schwarzengrund* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Newport* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Rubislaw* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Rhone* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Poona* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Javiana* и *Salmonella enterica*

ser. Saintpaul в черен пипер от Бразилия и *Salmonella enterica ser. Freetown*, *Salmonella enterica ser. Infantis*, *Salmonella enterica ser. Javiana* и *Salmonella enterica ser. Saintpaul* в черен пипер също от Бразилия.

Риба и рибни продукти – 7 нотификации: **неправилен здравен сертификат** на замразени филета от змиорка (*Genypterus capensis*) от Намибия (2); **влошен температурен контрол** на замразени парчета риба тон от Папуа Нова Гвинея и на замразена аншоа от Мароко; **неоторизиран търговски оператор** на замразена риба тон от Индонезия; **опит за нелегален внос** на хайвер от морски таралеж от Мароко и **наличие на неразрешената субстанция левкокрystal виолет** в хайвер от есетра от Иран.

Сладкарски изделия – 5 нотификации: **неразрешено наличие на добавката Е 210 – бензоена киселина** в конфитюр от ягоди от Египет; **високи нива на оцветителите Е 102 – тартразин, Е 110 – Сънсет Жълто FCF, Е 129 – Алура Червено АС и на Е 133 – Брилянтново Синьо FCF** в зърнени закуски от САЩ; **високи нива на оцветител Е 124 - Понсо 4R / кохинилово червено А** в ядливи декорации за торти от Филипините; **високи нива на Е 210 – бензоена киселина** в ледени близалки от САЩ и **неразрешено влагане на оцветител Е 153 – растителен въглен** в амарантови вафли от Мексико.

Безалкохолни напитки – 5 нотификации: **неразрешено наличие на Е 385 – калциев динатриев етилен диамин тетра ацетат (CDEDТА)** в безалкохолна напитка от САЩ (2); **високи нива на оцветител Е 110 – Сънсет Жълто FCF** в безалкохолна напитка от Гана и от Южна Африка и **високи нива на Е 210 – бензоена киселина** в безалкохолни напитки от САЩ.

Фуражни суровини – 4 нотификации: **високи нива на плесени** в сушена бирена мая от Украйна и в слънчогледово къспе също от Украйна (2); **неправилен здравен сертификат** за фъстъци предназначени за храна на диви птици от Аржентина и Бразилия и за фъстъци предназначени за храна на птици от Украйна.

Материали в контакт с храни – 4 нотификации: **опит за нелегален внос** на кутии за храна направени от бамбук и меламин от Китай; **миграция на алуминий и високи нива на обща миграция** от

покрита с пластмаса хартиени чинии от Китай; липса на входна декларация на силиконови артикули от Китай и миграция на формалдехид от меламинови детски комплекти за хранене също от Китай.

Главоноги и продукти от тях – 3 нотификации: неправилно етикетирание (идентификационна грешка) на замразени пипала от калмари от Перу; неправилен здравен сертификат (номерът на предприятието не кореспондира с номера в здравния сертификат) на замразени пипала от калмари също от Перу и кадмий в замразен цял калмар от Тайланд.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 3 нотификации: *Salmonella* в замразени пилешки гърди от Бразилия (2) и *Salmonella enterica* ser. *Typhimurium* в замразени пилешки гърди също от Бразилия.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 2 нотификации: неразрешено пускане на пазара (съдържа млечни продукти от неоторизирана държава Гана) на шоколадови яйца от Турция и наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос в кафеени зърна от Камерун.

Алкохони напитки – 1 нотификация: наличие на неразрешената нова хранителна съставка (*Inonotus obliquus*) в малцова бира от Норвегия.

Зърнени и тестеи изделия – 1 нотификация: наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в сусам от Индия.

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация: влошен температурен контрол на замразени скариди от Мароко.

Сладоледи и десерти – 1 нотификация: високи нива на оцветител Е 110 – Сънсет Жълто FCF в заготовка за плодова пита от Мароко.

Други хранителни продукти/смесени – 1 нотификация: неразрешено влагане на оцветителите Е 102 – тартразин, Е 110 – Сънсет Жълто FCF, Е 129 – Алура Червено АС и Е 133 – Брилянтово Синьо FCF в зърнени закуски от САЩ.

През месец ноември 2020 г. при нотификациите за недопуснат внос най-често нотифицираната страна е Турция с 54 нотификации, следвана от САЩ с 13 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НАСОЧВАНЕ НА ВНИМАНИЕТО – 93

нотификации, които се разпределят в следните категории:

Ядки, продукти от ядки и семена – 27 нотификации: наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в сусам от Индия (25) и в тахан от Испания и афлатоксини в бадеми от САЩ.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 17 нотификации: *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в цяло пиле от Франция, в охладено пилешко месо от Франция, в пилешки филета от Полша и в охладено пуешко месо от Франция; *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в замразени пилешки крака и крила от Обединеното кралство, в охладени пилешки бутчета от Полша, в замразени пилешки гърди от Бразилия и в охладени пилешки филета и крака от Полша; *Salmonella enterica ser. Infantis* в пилешки бутчета от Полша и в охладено птиче месо също от Полша; *Listeria monocytogenes* в охладени пушени пилешки филета от Холандия и в охладени пилешки крака от Франция; *Salmonella* в охладени пилешки крака от Полша и в охладени пилешки филета също от Полша; *Salmonella* и *Campylobacter* в охладени пилешки шницели от Австрия; *Salmonella enterica ser. Agona* в смляно пуешко месо от Германия и липса на общ входящ здравен документ (CHED) за замразена печена патица от Китай.

Риба и рибни продукти – 14 нотификации: живак в охладена риба меч от Испания и Гърция, в охладени филета от риба меч от Сейшелските острови, в размразени филета от риба тон от Южна Корея, в охладени рибни филета от Египет, в размразени вакуум-пакетирани филета от риба меч от Испания, във вакуум-пакетирана размразена риба меч също от Испания; високи нива на Е 300 – аскорбинова киселина в охладена риба тон от Испания и в размразена вакуум-пакетирана риба тон също от Испания; неразрешено наличие на Е 300 – аскорбинова киселина в размразени филета от риба тон от Испания; неразрешено облъчване на сом от Виетнам; липса на етикет (на немски език) на пържена риба от Китай и диоксини в охладена скумрия от Белгия и кадмий в охладен калмар от Испания.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 8 нотификации: 2,4 динитрофенол (DNP) предлаган в Интернет (4); наличие на неразрешената нова хранителна съставка *Ambrosia*

artemisiifolia в хранителна добавка с неизвестен произход; **наличие на неразрешената нова хранителна съставка диметилетаноламин (DMAE)** и **на забранената субстанция йохимбин** в хранителна добавка от САЩ; **наличие на неразрешената фуражна добавка канабидиол (CBD)** в CBD маслени продукти от Холандия и **наличие на неразрешената нова хранителна съставка *Bulbine natalensis*** в хранителна добавка предлагана в Интернет.

Плодове и зеленчуци – 5 нотификации: **високи нива на сулфит** в консервиран артишок от Египет; **норовирус** в замразени горски плодове от Италия; **триадименол, тебуконазол, триадимефон** и **наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос** в сушени чушки от Перу; **флоникамид** в чери домати от Италия и **охратоксин А** в сушени смокини от Турция.

Зърнени и тестени изделия – 3 нотификации: **наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид** в сусам от Индия; **наличие на неразрешената субстанция карбендазим** в ориз басмати от Пакистан и **недекларирани яйца и млечна съставка в и неправилно етикетирани (етикетирани за Дания, като сандвичи)** на кифлички бриош от Германия.

Билки и подправки – 3 нотификации: **атропин и скополамин** в мента от Турция; **наличие на неразрешената субстанция профенофос** в растението *Centella asiatica* от Шри Ланка и **наличие на неразрешеният оцветител Оранжев II** в чили на прах от Камерун.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 2 нотификации: **високи нива на *Escherichia coli*** в живи миди от Италия и в японски миди от Португалия.

Главоноги и продукти от тях – 2 нотификации: **недеклариран сулфит** в замразена сепия от Тунис и **кадмий** в замразена цяла сепия от Виетнам.

Фуражни суровини – 2 нотификации: **диоксини** в кучешки играчки за дъвчене от Индия и ***Salmonella*** в агнешко брашно от Нова Зеландия.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 2 нотификации: ***Listeria monocytogenes*** в сушени колбаси от Франция и **диоксини** в охладено, обезкостено говеждо месо от Япония.

Безалкохолни напитки – 2 нотификации: високи нива на Е 210 – бензоена киселина в безалкохолна напитка от Канада и изтекъл срок на годност на сок от нар от Италия.

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация: *Salmonella* в сготвени скариди от Холандия.

Яйца и яйчни продукти – 1 нотификация: *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в яйчен жълтък на прах от Украйна.

Материали в контакт с храни – 1 нотификация: миграция на меламина от чинии направени от бамбукови фибри от Китай.

Други хранителни продукти/смесени – 1 нотификация: наличие на неразрешената нова хранителна съставка канабидиол (CBD) в конопени продукти, предлагани в Интернет.

Храни за домашни любимци – 1 нотификация: *Salmonella* в кучешки играчки за дъвчене от Индия.

Готови ястия и закуски – 1 нотификация: *Listeria monocytogenes* в Тайландски кус кус от Австрия.

През месец ноември 2020 г. при нотификациите за насочване на вниманието най-често нотифицираната страна е Индия с 28 нотификации, следвана от Испания с 8 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ – 54 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Фуражни суровини – 10 нотификации: *Salmonella* в картофена пулпа от Германия, в рапично брашно също от Германия и в суроватка на прах от Франция; *Salmonella enterica ser. Mbandaka* в рапично брашно от Полша и в соев експелер от Холандия; наличие на ДНК от преживни животни в рибно брашно от Италия; наличие на неразрешената фуражна добавка канабидиол (CBD) във фураж от Холандия; бупрофезин, тиаметоксам и наличие на неразрешените субстанции профенофос, триазофос и трициклазол в оризови трици от Холандия; ***Salmonella enterica ser. Leeuwarden* в слънчогледови семки от България** и *Salmonella enterica ser. Livingstone* в рапично брашно от Полша.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 8 нотификации: *Salmonella enterica ser. Infantis* в замразени пилешки бутчета от Словакия, в замразено цяло пиле от Украйна, в замразени пилешки крила от Полша, в замразено пилешко месо от Унгария, в замразени черни дробове от бройлери от Полша и в замразени пилешки филета също от Полша; *Salmonella enterica ser. Newport* в замразени пилешки гърди от Полша и *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в замразени пилешки кожички от Холандия.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 5 нотификации: наличие на неразрешената нова хранителна съставка канабидиол (CBD) в CBD продукти предлагани в Интернет (3) и в капсули с коноп на прах от Германия и наличие на неразрешената нова хранителна съставка *Bulbine natalensis* в хранителна добавка от Обединеното кралство.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 5 нотификации: *Listeria monocytogenes* в охладено говеждо месо от Полша; *Salmonella* група В в замразени, осолени свински черва също от Полша; затруднено проследяване на произхода на суровини от замразени месни продукти от Испания; наличие на неразрешен оцветител Е 129 – Алура Червено АС в замразени колбаси от Германия и *Salmonella* в замразени обрезки от еленово месо от Испания.

Зърнени и тестени изделия – 3 нотификации: наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в сусамени пръчици от Словакия; наличие на неразрешената субстанция трициклазол в ориз басмати от Австралия и ориз за суши от Испания, заразен с плесени.

Яйца и яйчни продукти – 3 нотификации: *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в околната среда на ферми за кокошки носачки в Полша; *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в яйца предназначени за преработка също от Полша и липса на идентификационен код на яйца от Испания.

Риба и рибни продукти – 2 нотификации: *Listeria monocytogenes* в охладена пушена съомга от Полша и третиране с въглероден монооксид на замразени филета от риба тон от Виетнам.

Плодове и зеленчуци – 2 нотификации: високи нива на сулфит в консервиран карфиол от Румъния и наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос в листа от лайм от Тайланд.

Други хранителни продукти/смесени – 2 нотификации: неразрешен търговски оператор за пакетирание на зърнени изделия, зеленчуци и подправки от Испания и възможно наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в замразени бургери със сирене от Франция.

Храни за домашни любимци – 2 нотификации: високи нива на *Enterobacteriaceae* в кучешки играчки за дъвчене от Белгия и *Salmonella enterica ser. Infantis* в сурова котешка храна от Холандия.

Алкохолни напитки – 1 нотификация: бира от Ирландия, заразена с плесени.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 1 нотификация: ацетамиприд и наличие на неразрешената субстанция антраквинон в зелен чай от Обединеното кралство.

Комбинирани фуражи – 1 нотификация: *Salmonella enterica ser. Agona* в рапично брашно от Белгия.

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация: замразени омари от Холандия, негодни за човешка консумация (омарите са мъртви преди приготвяне).

Фуражни добавки – 1 нотификация: неразрешено пускане на пазара (декларирано за други причини, различни от производството на фуражи) на технически железен сулфат от Полша.

Материали в контакт с храни – 1 нотификация: миграция на кобалт от декорирани керамични съдове от Япония.

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация: *Bacillus cereus* в различни видове пудинг от Германия.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: подуване на капачки (ферментация на дрожди) на бутилки съдържащи охладен портокалов и малинов сок от Холандия.

Ядки, продукти от ядки и семена – 1 нотификация: наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в сусам от Индия.

Готови ястия и закуски – 1 нотификация: наличие на неразрешената нова хранителна съставка (каскара) (Калифорнийски зърнестец (*Rhamnus purshiana*) в блокчета с вкус на кафе от Латвия.

Супи, сосове и подправки – 1 нотификация: недекларирани яйца и горчица в майонеза от Обединеното кралство.

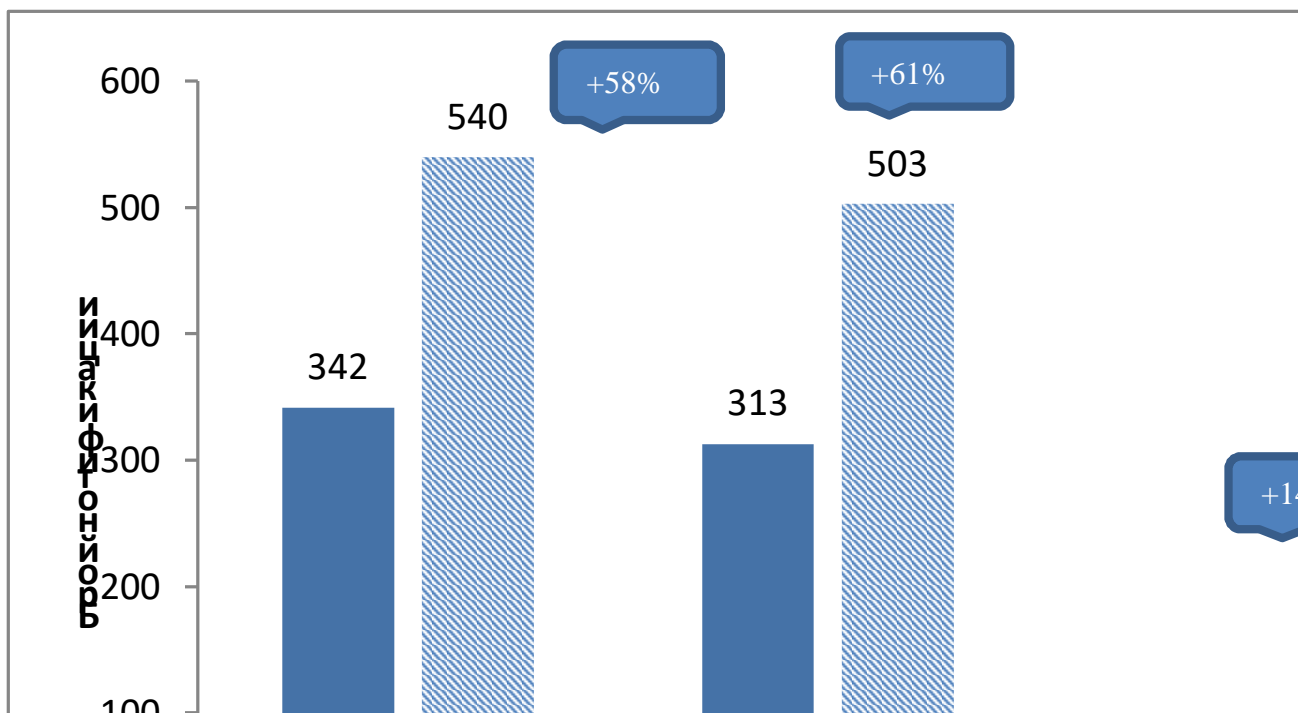
Вода за човешка консумация (други) – 1 нотификация: микробиална контаминация на минерална вода за бебета от Германия.

През месец ноември 2020 г., при нотификациите за проследяване най-често нотифицираната страна е Полша с 12 нотификации, следвана от Холандия с 8 нотификации. България е нотифицирана веднъж.

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ

Направена е съпоставка на **броя** нотификации спрямо същия период през предходната година общо и по групи за **м. ноември 2019 г.** и **м. ноември 2020 г.** На *фиг. 2* са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. **Запазва се тенденцията** най-много нотификации да са докладвани в групата на храните. Наблюдава се **повишение** при всички категории нотификации както следва: при общия брой нотификации с 58%; при храните с 61%; при фуражите с 14% и при материалите в контакт с храни със 71%.

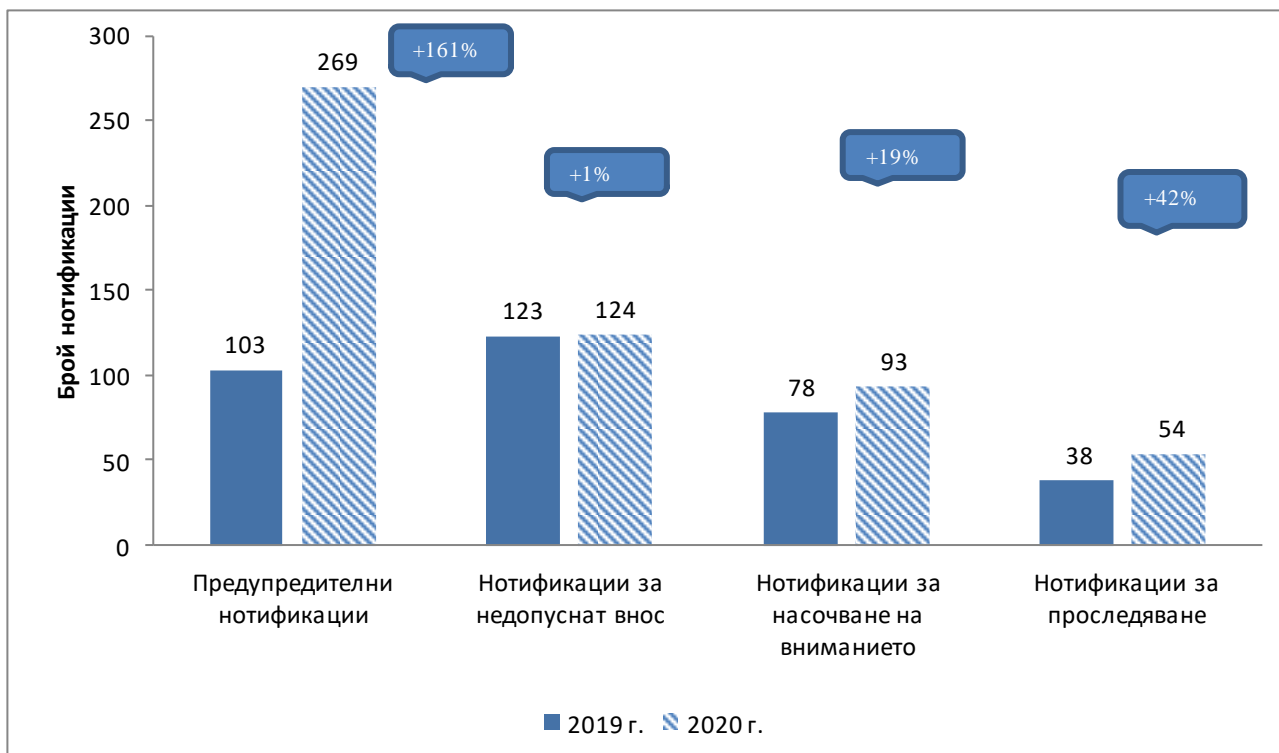
За месец ноември 2020 г. се наблюдава ясна тенденция на повишение на всички категории нотификации.

Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. ноември 2019 г. и м. ноември 2020 г.

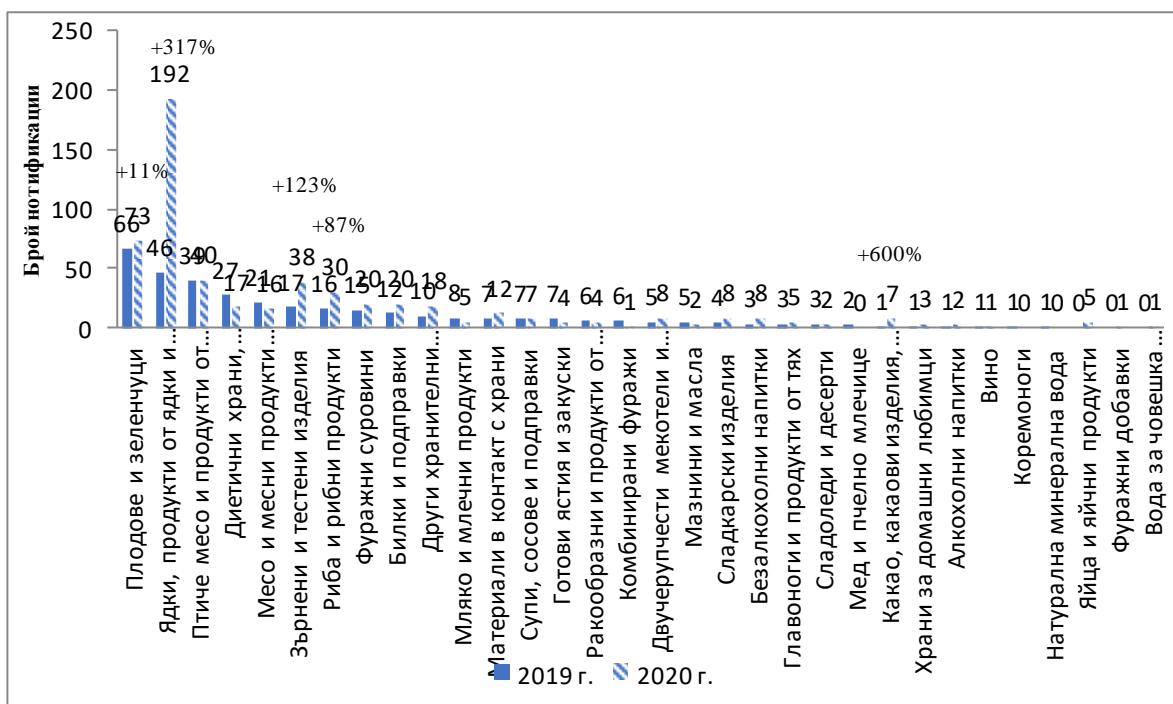
На *фиг. 3* е представено разпределението на нотификациите по **вид**. Наблюдава се **повишение** при всички видове нотификации, както следва: при предупредителните нотификации със 161%; при нотификациите за недопуснат внос с 1%; при нотификациите за насочване на вниманието с 19% и при нотификациите за проследяване с 42%.

За месец ноември 2020 г. се наблюдава ясна тенденция на повишение при всички видове нотификации.

Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид

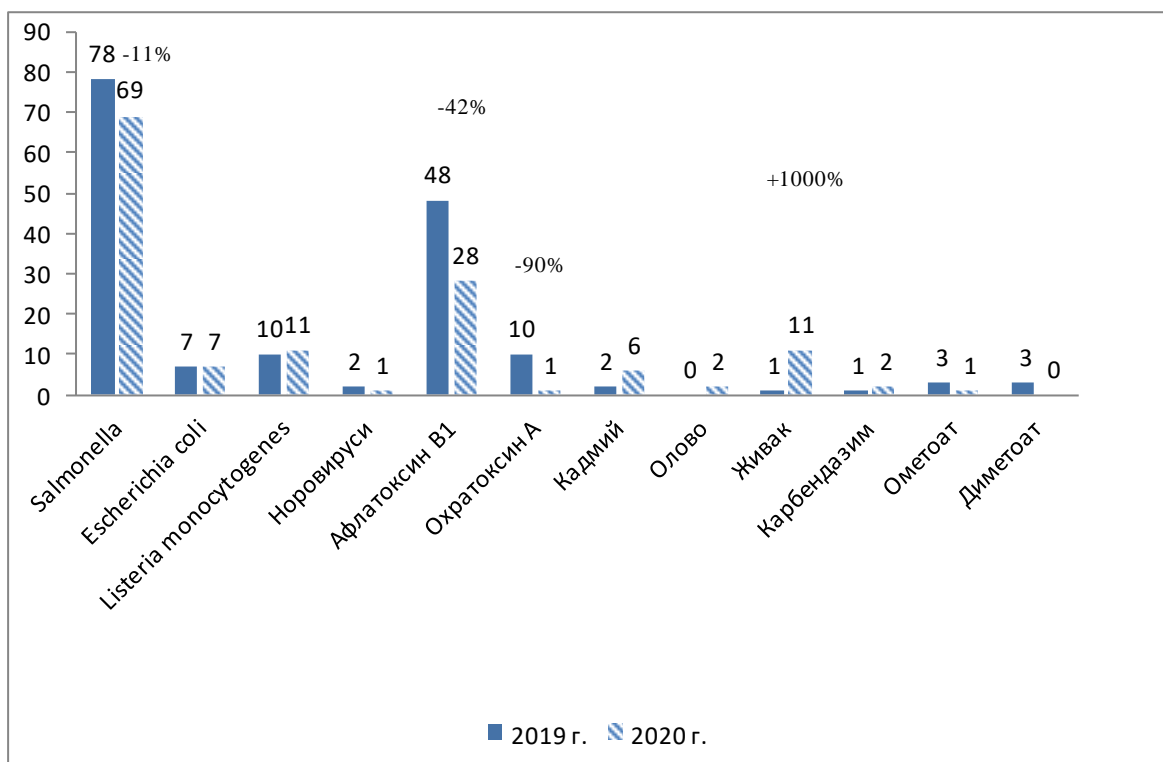
На *фиг. 4* са съпоставени данните за месец **ноември 2019 г.** и **ноември 2020 г.** според категориите продукти. **Повишение** се наблюдава при „Плодове и зеленчуци“ с 11%; при „Ядки, продукти от ядки и семена“ с 317%; при „Зърнени и тестени изделия“ със 123%; при „Риба и рибни продукти“ с 87% и при „Какао, какаови изделия, кафе и чай“ с 600%.

Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

След съпоставка на данните за месеците ноември 2019 г. и ноември 2020 г., може да се направи извод, че има ясна тенденция на повишение при всички категории продукти.

На фиг. 5 са показани някои от основните **причини** за нотифициране на храните и фуражите за месец **ноември 2019 г.** и **ноември 2020 г.** При патогенните микроорганизми се наблюдава спад като при *Salmonella* достига 11%. При микотоксините също се наблюдава спад като при афлатоксин В1 достига 42%, а при охратоксин А достига 90%. При тежките метали се наблюдава повишение, като при живака достига 1000%. Пестицидите запазват ниски нива.

Фиг. 5 Разпределение на броя нотификации по причини

От обобщените данни за месеците ноември 2019 г. и ноември 2020 г. може да се направи извод, че има ясна тенденция на понижение при патогенните микроорганизми и при микотоксините. При тежките метали се наблюдава повишение, а при пестицидите се запазват ниски нива.

Приложение

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи:

Регламент (ЕО) No 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание:

Регламент (ЕС) No 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за установяване на мерки за прилагане за системата за бързо предупреждение за храни и фуражи.

3. Видове нотификации:

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопуснат внос – касае пратки с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда.

3.3. Нотификации за проследяване – не изискват бърза реакция.

3.4. Нотификации за насочване на вниманието – предоставят информация за контролните органи.

Горепосочената информация ще бъде публикувана на електронната страница на ЦОРХВ <http://corhv.government.bg/>

Изготвил:

Д-р Бранимир Канакидис

младши експерт в Дирекция КРОКЦ

12.01.2021 г.

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056